
Uwagi metodyczne na rok obrachunkowy 2023

Przypominamy, że obowiązkiem doradcy jest posiadanie bieżącej wiedzy na temat zasad metodycznych Polskiego FADN.

Wymagana jest znajomość:

- **Instrukcji prowadzenia zapisów w księzkach rachunkowych** - na stronie numer 6 znajduje się wykaz zmian w porównaniu z 'Instrukcją...' obowiązującą w roku 2022;
- **Instrukcji Kodowania oraz Wykazów Kodów;**
- dokumentu zawierającego **'Różnice w formularzach księzek rachunkowych w latach 2022-2023'** - plik zamieszczony jest na stronie internetowej www.fadn.pl, zakładka Metodyka/Zbieranie danych/Gospodarstwa osób fizycznych;
- **Uwag metodycznych dotyczących roku obrachunkowego 2023** - plik zamieszczony jest na stronie internetowej www.fadn.pl, zakładka Metodyka/Zbieranie danych/Gospodarstwa osób fizycznych;
- **Pytań i Odpowiedzi** zamieszczonych na stronie internetowej <http://fadn.pl/metodyka/zbieranie-danych/pytania-i-odpowiedzi/>.

Praca z danymi wymaga przestrzegania **czterech kluczowych zasad:**

1. W Systemie **należy rejestrować rzeczywiste dane rachunkowe**. Niedopuszczalne jest celowe dopasowywanie danych do testów. Komunikat testu nie oznacza, że dane rachunkowe są nieprawidłowe. W zdecydowanej większości przypadków wystarczy jeśli doradca, na podstawie informacji uzyskanych od rolnika, wprowadzi wyjaśnienie zawierające przyczynę wystąpienia danej sytuacji;
2. **Dane rachunkowe muszą być spójne**, np.: jeśli wykazywany jest zbiór roślin to w gospodarstwie powinny wystąpić: maszyny do uprawy i zbioru (własne lub dzierżawione) lub usługi zewnętrzne w zakresie uprawy i zbioru;
3. **Wyjaśnienie do komunikatu testu powinno zawierać informację na temat przyczyn** wystąpienia danej sytuacji;
4. **Opis kodu powinien być precyzyjny**, np. w przypadku dotacji opis kodu powinien umożliwiać jednoznaczne określenie programu wsparcia z którego pochodzi dana dotacja (np. Płatność podstawowa 2023), a w przypadku środków trwałych do jakiej grupy środków trwałych należy i jakie jest jego przeznaczenie (np. Ciągnik New Holland T5). Opis dotacji/środka trwałego w KWiW i w Indywidualnym Wykazie Kodów powinien być identyczny.

CZĘŚĆ I. Dodatkowe zapisy w Systemie RDR obowiązujące w roku obrachunkowym 2023, które nie występują w formularzach i instrukcjach do zbierania danych za rok obrachunkowy 2023.

Dodatkowe zapisy wprowadzone do Systemu RDR wynikają z konieczności uzupełnienia informacji dotyczących roku obrachunkowego 2023, które nie mogły znaleźć się w formularzach do zbierania danych. Przygotowanie formularzy i instrukcji musiało zostać zakończone w połowie 2022 roku, gdy nie był znany np. ostateczny kształt programów wsparcia rolnictwa na kolejny rok.

ZMIANY W KODACH:

1. **Dodany kod 21-00-00 — Płatność dla małych gospodarstw;**
2. **Wprowadzone modyfikacje w zestawie kodów:**
 - opis kodu 25-47-nn 'Wsparcie gospodarstw demonstracyjnych' został uzupełniony o informację, że wsparcie dotyczy wydatków poniesionych na środki trwałe i brzmi obecnie 'Wsparcie gospodarstw demonstracyjnych - część inwestycyjna'.
 - dodano kod 25-48-nn 'Wsparcie gospodarstw demonstracyjnych - część operacyjna' w celu umożliwienia rejestracji wsparcia przeznaczonego na cele inne niż inwestycyjne.
3. **Zaktualizowany wykaz kodów w grupie 25-5 'Interwencje leśne i zadrzewieniowe'.**

Ponieważ nowe interwencje dotyczące lasów i zadrzewień składają się zarówno z części inwestycyjnej jak i operacyjnej, wprowadzono nowe kody dla płatności dotyczących wydatków operacyjnych, a w przypadku dwóch interwencji: 'Tworzenie zadrzewień śródpolnych' oraz 'Zakładanie systemów rolno-leśnych' kody dla płatności dotyczących wydatków inwestycyjnych zostały zmienione:

- 25-51-nn — Wsparcie na zalesienie (inwestycje)
- 25-52-nn — Premia pielęgnacyjna
- 25-53-nn — Premia zalesieniowa
- 25-54-nn — Inwestycje mające na celu zwiększanie bioróżnorodności i odporności lasów
- 25-55-nn — Premia za cięcia pielęgnacyjne zwiększające odporność i zdrowotność drzewostanów
- 25-56-nn — Tworzenie zadrzewień śródpolnych
- 25-57-nn — Premia na utrzymanie i pielęgnację założonych zadrzewień śródpolnych
- 25-58-nn — Zakładanie systemów rolno-leśnych

- 25-59-nn — Premia na utrzymanie i pielęgnację założonych systemów rolno-leśnych
4. **Dodana nowa grupa kodów 29-5 do rejestracji wsparcia w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO):**
- 29-51-nn — Wymiana pokryć dachowych z materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska w gospodarstwach rolnych
 - 29-52-nn — Wymiana słupów nośnych impregnowanych kreozotem na plantacjach chmielu
 - 29-53-nn — Wsparcie infrastruktury magazynowania służącej zwiększeniu odporności gospodarstw rolnych na kryzysy (silosy)
 - 29-54-nn — Wsparcie w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, spożywczych oraz rybołówstwa lub akwakultury
 - 29-55-nn — Wsparcie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na wykonywanie działalności w zakresie przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu
 - 29-56-nn — Wsparcie na wykonywanie działalności w zakresie przechowywania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury oraz artykułów rolno-spożywczych
 - 29-57-nn — Rolnictwo 4.0
 - 29-59-nn — Pozostałe dotacje i wsparcie w ramach KPO

ZMIANY METODYCZNE:

Najważniejsze ze zmian metodycznych, z wykazu zamieszczonego w 'Instrukcji prowadzenia zapisów w księzkach rachunkowych 2023', na stronie nr 6:

1. **Definicja organizacji producenckich**

W roku obrachunkowym 2023 w FADN został rozszerzony zakres organizacji uznawanych za grupy producentów rolnych. Są to wszystkie organizacje zrzeszające rolników mające na celu wzmocnienie pozycji rynkowej producentów rolnych, zaliczamy do nich również spółdzielnie mleczarskie.

2. **Definicja środka trwałego**

Do środków trwałych zalicza się te, których wartość początkowa w cenach bieżących, czyli **cena nabycia lub wytworzenia identycznego lub zbliżonego nowego środka trwałego**, wynosi co najmniej **3 500 zł**.

Nie ma potrzeby aktualizowania wykazu środków trwałych w SAiZ w gospodarstwach kontynuujących uczestnictwo w FADN w roku 2023.

3. **Główny system nawadniania stosowany w gospodarstwie**
Informację należy podać **w każdym przypadku**, niezależnie od tego, do jakich upraw jest stosowany (do upraw polowych, do upraw pod osłonami).
4. **Inwestycje w sadach**
Sprzedaż okazjonalnego zbioru z sadu 'w inwestycji', który nie wszedł jeszcze w pełne owocowanie, w tab. Wpływy KWiW należy **zapisywać kodem danej uprawy**, np. 61-93-46 'Maliny ogrodowe'.

CZĘŚĆ II. Uwagi pozostałe:

DOTACJE

1. Lista **kodów uszczegółwiających** dla dotacji i wsparcia o charakterze wyjątkowym innych niż z tytułu klęsk żywiołowych (**kod 29-39-nn**). Kolorem **czerwonym** oznaczono kody wprowadzone w roku obrachunkowym 2023.
 - Kod 41 — Pomoc dla producentów malin
/termin składania wniosków do 31 października 2023 r./
 - Kod 42 — Pomoc dla producentów kukurydzy, żyta, jęczmienia, owsa, pszenżyta, mieszanek zbożowych, rzepaku lub rzepiku
/termin składania wniosków od 1 czerwca 2023 r. do 31 lipca 2023 r./
 - Kod 43 — Pomoc dla producentów pszenicy, gryki lub kukurydzy
/termin składania wniosków do 30 czerwca 2023 r./
 - Kod 44 — Pomoc dla producentów kalafiorów lub brokułów
/termin składania wniosków do 30 października 2023 r./
 - Kod 45 — Pomoc dla producenta rolnego, który w 2022 r. lub 2023 r. co najmniej raz nie otrzymał zapłaty za sprzedaną kukurydzę
/termin składania wniosków od 26 września 2023 r. do 6 października 2023 r./
 - Kod 46 — Pomoc dla rolników utrzymujących lochy i prosięta (pomoc związana z kryzysem wojennym)
/termin składania wniosków do 15 września 2023 r./
 - Kod 47 — Materiał siewny - pomoc związana z kryzysem wojennym
/termin składania wniosków do 14 sierpnia 2023 r./
 - Kod 48 — Nadzwyczajne tymczasowe wsparcie dla rolników, mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw szczególnie dotkniętych wpływem rosyjskiej inwazji na Ukrainę
/termin składania wniosków od 18 stycznia 2023 r. do 7 lutego 2023 r./

- Kod 5 – pomoc dla pszczelarzy do przezimowanych rodzin pszczelich;
- Kod 72 – pomoc dla producentów chmielu, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z uzyskaniem obniżonego dochodu z tytułu uprawy chmielu w 2020 r. lub 2021 r.;
- Kod 73 – pomoc finansowa w zakresie wsparcia finansowego rodziny, której zagraża utrata płynności finansowej w związku z wystąpieniem w gospodarstwie rolnym w 2022 r. szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi (Pomoc klęskowa dla rodzin);
- **Kod 74 – Nadzwyczajne środki wspierania rynku w sektorze jaj i mięsa drobiowego za straty poniesione w latach 2019-2021**
/termin składania wniosków od 9 czerwca 2023 r. do 30 czerwca 2023 r./
- Kod 8 – zwrot dyscypliny finansowej;
- Kod 9 – pozostałe dotacje i wsparcie o charakterze wyjątkowym.

2. W przypadku **dotacji wypłacanych w ratach**, w rodzaju 'Premie dla młodych rolników' lub 'Rozwój małych gospodarstw', w momencie przyznania I raty płatności konieczne jest zapisanie po stronie wpływów (kol. 9 i 11) pełnej kwoty dotacji, a w części dotyczącej wpłat (kol. 12) kwoty I raty.

Przykład:

Miejsc.	Lp.	Wyszczególnienie /o	Kod	Przeznaczenie zwierząt /b/ [kod]	Ilość zwierząt sprzedanych [szt]	Jm. dla kol. 8	Ilość /c/		Wpływy			Otrzymałe wpłaty w wartości brutto		Kod zapisu /e/
							np. z faktury	in.	Wartość netto /d/		Stawka VAT	Wartość brutto		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
11	6	Premia dla młodych rolników	25-41-01					200 000 00	-	200 000 00	140 000 00		2	

3. W przypadku 'Płatności z tytułu ekoschematów' dotyczącej roku 2023, ponieważ nie jest znana ostateczna kwota dotacji, nie należy jej uwzględniać jako należność na koniec roku 2023.

4. **Warunkowość**

Spełnianie norm dobrej kultury rolnej jest warunkiem otrzymywania płatności bezpośrednich oraz płatności obszarowych w ramach II filaru WPR. Jeżeli ww. płatności wykazano w gospodarstwie to w tabeli KOiZ 'Wybrane informacje dotyczące warunkowości' powinny być wypełnione punkty GAEC 1 – GAEC 9.

- odpowiedz **[T]** powinna zostać wybrana, jeśli rolnik prowadzi działalność rolniczą zgodnie w wymienioną normą,
- odpowiedz **[N]** powinna zostać wybrana, jeśli zgodność z daną normą nie jest zachowana w gospodarstwie,

– odpowiedź [D], tj. 'nie dotyczy' powinna zostać wybrana:

- w przypadku norm: GAEC 2, GAEC 7, ponieważ normy te nie obowiązują w roku obrachunkowym 2023,
- w sytuacji, gdy dany element nie występuje w gospodarstwie, np. w GAEC 1 'Utrzymywanie TUZ' jeśli w gospodarstwie nie ma TUZ.

Norma GAEC 8 – obszary i elementy nieprodukcyjne jako jedyne są wskazywane we wniosku na kampanię 2023. Jeżeli ww. wniosku wskazano obszary i elementy nieprodukcyjne to w wierszu dla normy GAEC 8 powinna zostać wybrana odpowiedź [T], oraz wypełniona część z wykazem obszarów i elementów nieprodukcyjnych tj. GAEC 8: Element proekologiczny;

GAEC 8: Element proekologiczny – wskazane obszary: grunty ugorowane, grunty ugorowane z roślinami miododajnymi, międzyplony ścierniskowe lub międzyplony ozime lub wsiewki w uprawę główną, rośliny bobowate drobnonasienne lub bobowate grubonasienne powinny zostać uwzględnione w KOiZ, w tabeli 2 'Powierzchnia ziemi wg tytułu i sposobu użytkowania' (ugory), i/lub tabeli 4 'Uprawy' (międzyplony, uprawy bobowate, uprawy na ugorach - pod kodem konkretnej uprawy, np. pszenicy ozimej).

W przypadku, gdy Systemie RDR pojawi się komunikat o błędzie niezgodności powierzchni, należy podać w wyjaśnieniu, że jest to odstępstwo od zakazu prowadzenia produkcji rolniczej na ziemi ugorowanej.

ZWIERZĘTA

5. **Zwierzęta zaliczane do OGA**

W zapisach dotyczących zwierząt prosimy stosować najbardziej aktualną definicję zwierząt zaliczanych do OGA. Są to: akwakultury (za wyjątkiem ryb); zwierzęta futerkowe (za wyjątkiem królików), z komercyjnej hodowli zwierząt domowych: psy, koty, ptaki, itp., owady (za wyjątkiem pszczół).

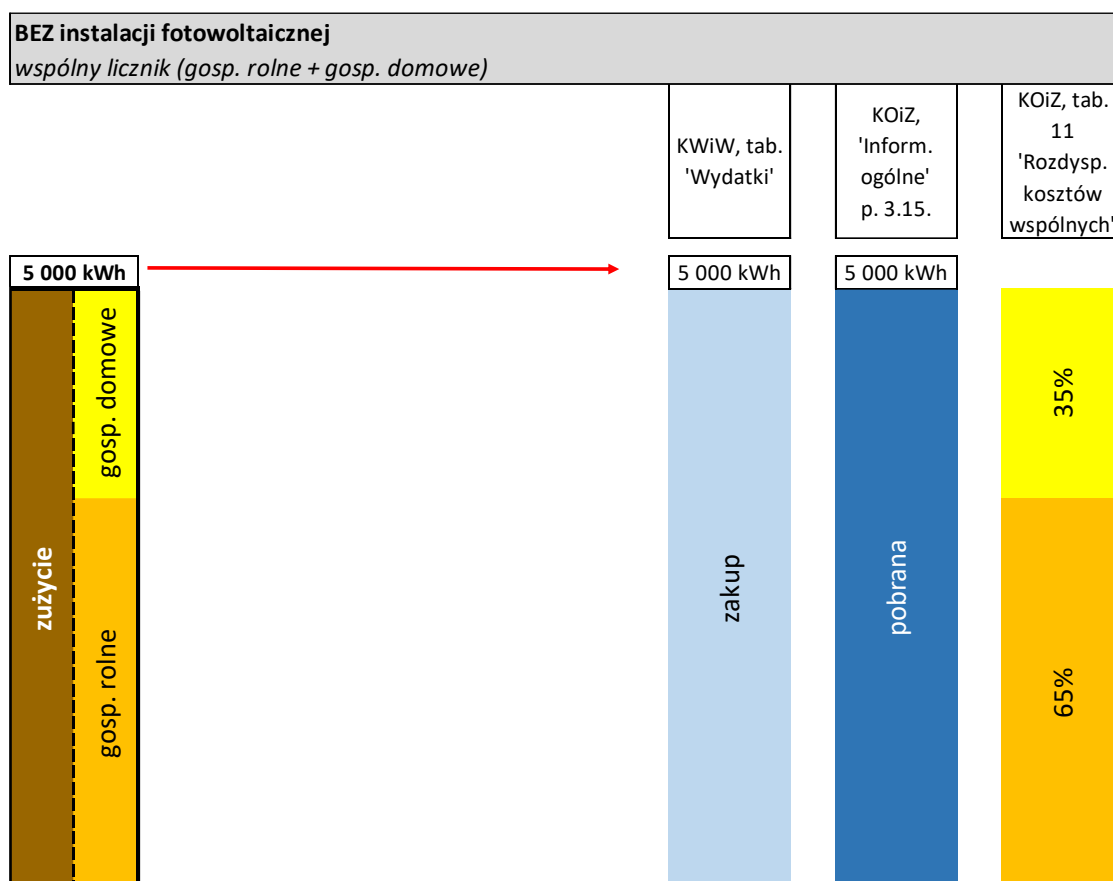
Oznacza to, że ryby, króliki, pszczoły są zaliczane do kategorii 'Pozostałych zwierząt' co ma znaczenie w rejestracji i kodowaniu pasz, np. w tabeli 7 KOiZ 'Zużycie produktów własnych (potencjalnie towarowych) na siew, sadzenie, pasze, wylęg oraz przerób'.

ENERGIA ELEKTRYCZNA

6. W KOiZ, w tab. 'Informacje ogólne' ilość energii elektrycznej pobranej z sieci energetycznej przez gospodarstwo (punkt 3.15.) należy podać dla wszystkich gospodarstw uczestniczących w FADN.
7. W FADN (KWiW: tab. 'Wydatki', KOiZ: tab. 'Informacje ogólne') **rejestrujemy informacje dotyczące całości energii elektrycznej** zużytej przez gospodarstwo rolne i domowe (za wyjątkiem sytuacji gdy gospodarstwo rolne ma odrębny licznik - wtedy należy rejestrować dane dotyczące wyłącznie gospodarstwa rolnego).

Oznacza to, że w KWiW w tab. 'Wydatki' należy podać całość kosztów zakupu energii elektrycznej, a część przypadającą na gospodarstwo rolne i gospodarstwo domowe określić w KOiZ, w tab. 11 'Rozdysponowanie kosztów wspólnych'.

Schemat:



8. W przypadku zakupu energii elektrycznej należy podać ilość kWh. Dotyczy to informacji zawartych w fakturach rozliczeniowych, gdzie wskazana jest ilość energii elektrycznej faktycznie zużytej przez gospodarstwo. **Ilości wynikające z prognoz należy pominąć.**
9. W przypadku nieodpłatnego korzystania z budynków od osób trzecich, koszt energii elektrycznej związanej z użytkowaniem ww. budynków należy uwzględnić w wartości szacowanego czynszu w tab. 9 'Nieodpłatne przekazania do gospodarstwa rolnego', KOiZ.

FOTOWOLTAIKA

10. Średnia ilość energii elektrycznej możliwa do wyprodukowania przez instalację PV w polskich warunkach wynosi ok 1000 kWh na 1 kWp mocy instalacji.
11. Przeciętny koszt zakupu 1 kW mocy instalacji PV kształtował się w roku 2023 na poziomie od 5 do 15 tys. zł.
12. Gospodarstwa wykorzystujące energię elektryczną ze źródeł odnawialnych powinny wykazać urządzenie do produkcji energii odnawialnej na stanie środków trwałych gospodarstwa rolnego (za wyjątkiem sytuacji, gdy gospodarstwo domowe zużywa większość energii wyprodukowanej przez instalację, wtedy jednak w KOiZ, w tab. 11 'Rozdysponowanie kosztów wspólnych', należy wykazać rozdysponowanie na gospodarstwo domowe > 50%).
13. Gospodarstwa ponoszą koszty energii elektrycznej nawet jeśli zużycie jest w całości pokrywane przez instalację fotowoltaiczną → koszty opłat stałych i dystrybucyjnych. Oznacza to, że ww. koszty powinny zostać wykazane w KWiW, w tabeli 'Wydatki'.
14. Gospodarstwa posiadające instalację fotowoltaiczną część wytworzonej energii elektrycznej zużywają na własne potrzeby, a pozostałą część wprowadzają do sieci energetycznej.
15. W rozliczeniach **w systemie net-meteringu** standardem jest, że energia wprowadzona do sieci jest następnie z niej 'odbierana' w sytuacji, gdy bieżące zapotrzebowanie w gospodarstwie nie może być pokryte przez aktualną produkcję instalacji PV.

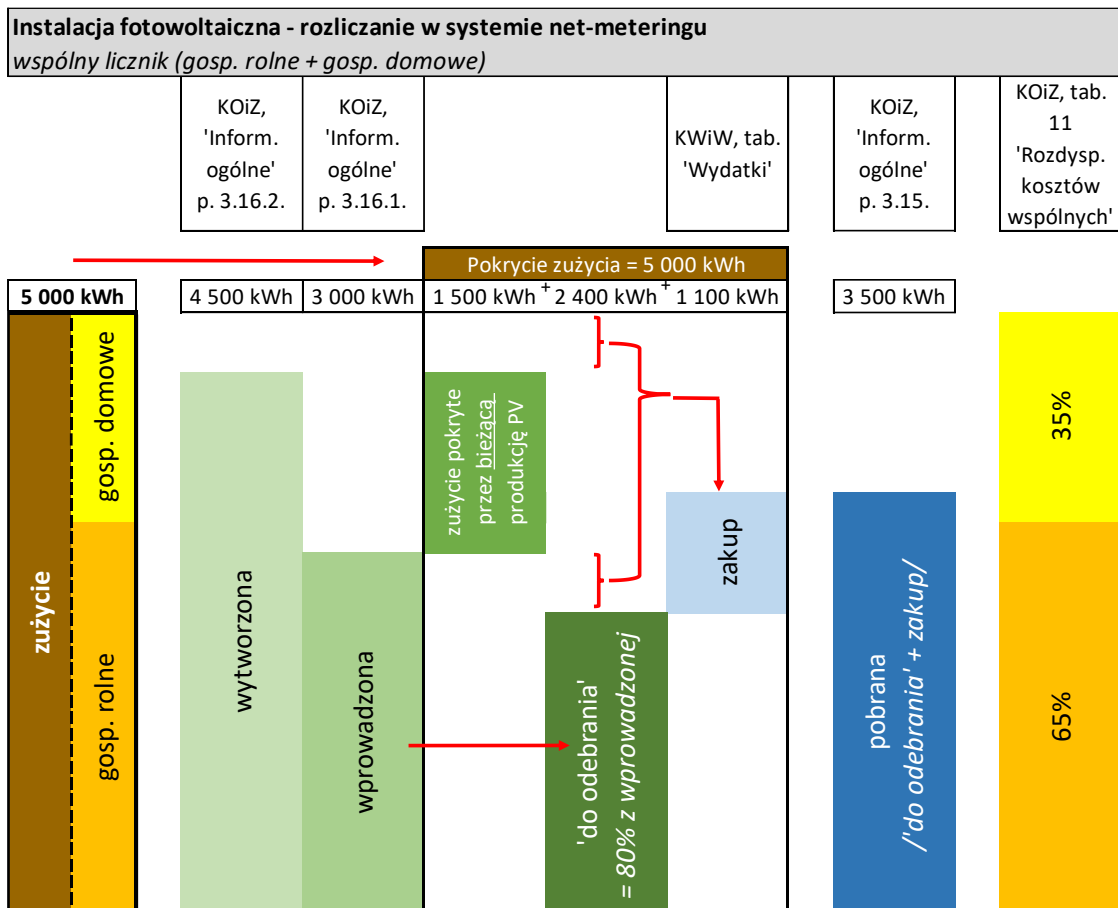
Energia wprowadzona do sieci stanowi więc część energii pobranej z sieci energetycznej.

Oznacza to, że:

- ilość energii wyprodukowanej przez instalację PV nie może być niższa niż ilość energii wprowadzonej do sieci. Z reguły ilość energii wprowadzonej do sieci jest niższa od energii wyprodukowanej o część energii z instalacji PV użytą bezpośrednio w gospodarstwie.
- w systemie **net-meteringu** ilość energii pobranej z sieci zawiera w sobie część energii wprowadzonej do sieci z instalacji PV i ilość energii zakupionej od dostawcy energii.
- w systemie **net-billingu** ilość energii pobranej z sieci jest równa ilości energii zakupionej od dostawcy energii.

16. Rozliczanie w systemie net-meteringu

Schemat:



Przykład 1:

Zakup energii od dystrybutora mimo posiadanej instalacji PV. Zapłacono za 1 489 kWh, pobrano 5 272 kWh, wprowadzono 4 729 kWh (80% z energii wprowadzonej jest 'do odebrania' - system net-meteringu = 3 783 kWh)

'do odebrania' (3 783 kWh) + zapłacono (1 489 kWh) → pobrana (5 272 kWh)

KWiW, tabela 'Wydatki'.

Miesiące Wydatki		Cały rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
KWiW Wydatki [Cały rok] - Cały rok - tylko do odczytu														
Miesiąc	L.p.	Wyszczególnienie	Kod	Ilość zwierząt zakupionych [szt.]	J.m. dla kol. 7	Ilość [kg, dt, l, ha, m3, h, szt.]								
0	▲	▲	3	4	5	6	7							
			82-1											
							Ukrytych wierszy: 244							
2	14	Oplata za energię elektryczną	82-10-00			kWh	262,00							
4	21	Oplata za energię elektryczną	82-10-00			kWh	270,00							
6	21	Oplata za energię elektryczną	82-10-00			kWh	215,00							
8	15	Oplata za energię elektryczną	82-10-00			kWh	200,00							
10	8	Oplata za energię elektryczną	82-10-00			kWh	225,00							
12	11	Oplata za energię elektryczną	82-10-00			kWh	317,00							
Tabela razem:							1 489,00							

KOiZ, tabela 'Informacje ogólne'.

3.15.	Ilość energii elektrycznej pobranej z sieci energetycznej [kWh]:	5 272
3.16.	Czy w gospodarstwie wytwarzana jest energia elektryczna ze źródeł odnawialnych (np. fotowoltaika):	1
3.16.1	Ilość energii elektrycznej wprowadzonej do sieci energetycznej [kWh]:	4 729
3.16.2	Ilość energii elektrycznej wytworzonej ze źródeł odnawialnych [kWh]:	11 342

Przykład 2:

Występują koszty energii (opłaty stałe i dystrybucyjne) mimo, że posiadana instalacja PV w całości pokrywa zapotrzebowanie na energię ze strony gospodarstwa.

Zapłacono za 0 kWh, pobrano 12 014 kWh, wprowadzono 18 306 kWh (80% z energii wprowadzonej jest do odebrania – system net-meteringu = 14 645 kWh)

'do odebrania' (14 645 kWh) + zapłacona (0 kWh) > pobrana (12 014 kWh)

KWiW, tabela 'Wydatki'.

KWiW Wydatki [Cały rok] - Cały rok - tylko do odczytu										
Miesiąc	L.p.	Wyszczególnienie	Kod	Ilość zwierząt zakupionych [szt.]	J.m. dla kol. 7	Ilość [kg, dt, l, ha, m3, h, szt.]	Wydatki			
							Wartość netto [zł]	Stawka VAT [%]	Wartość brutto [zł]	
0	▲	▲	3	4	5	6	7	8	9	10
			82-1							
							Ukrytych wierszy: 118		Pozostało wierszy: 2	
6	10	Oplata za energię elektryczną	82-10-00				121,90	5	128,00	
12	10	Oplata za energię elektryczną	82-10-00				118,09	5	124,00	
Tabela razem:							239,99		252,00	

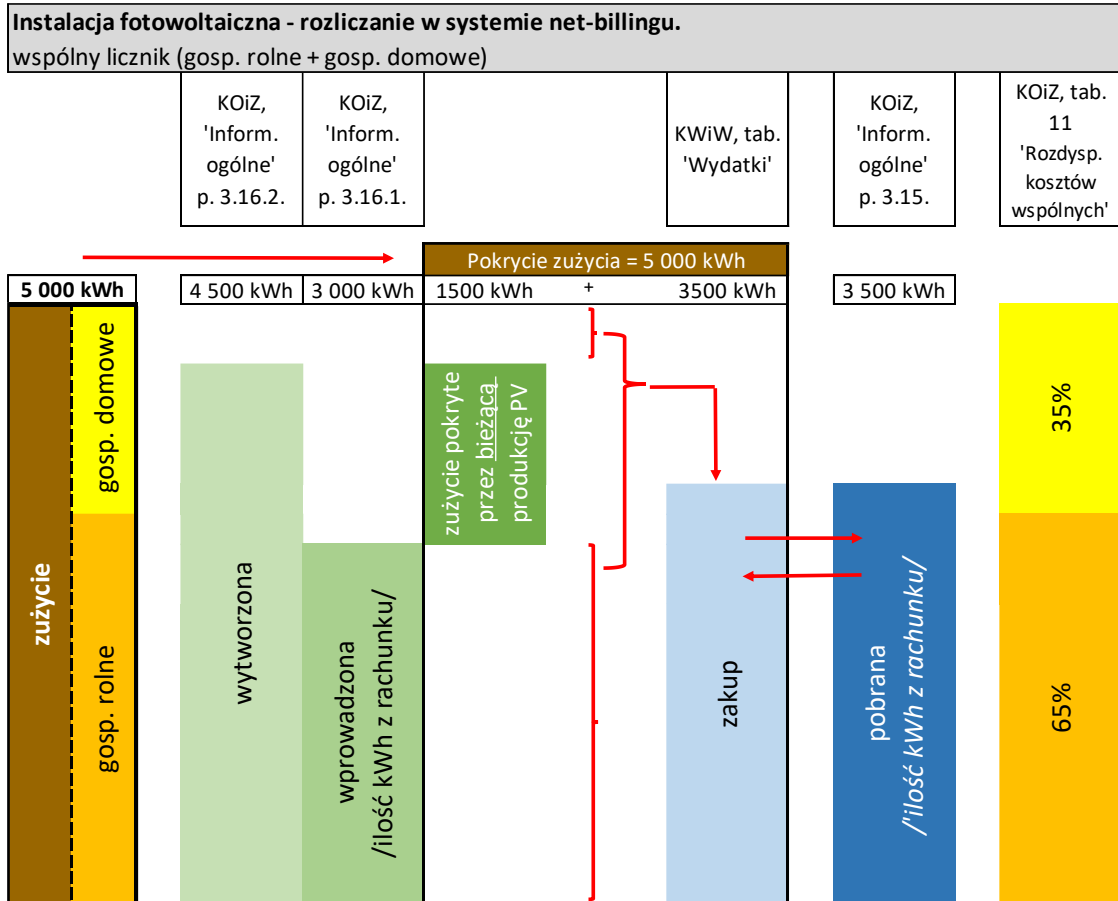
KOiZ, tabela 'Informacje ogólne'.

3.15.	Ilość energii elektrycznej pobranej z sieci energetycznej [kWh]:	12 014
3.16.	Czy w gospodarstwie wytwarzana jest energia elektryczna ze źródeł odnawialnych (np. fotowoltaika):	1
3.16.1	Ilość energii elektrycznej wprowadzonej do sieci energetycznej [kWh]:	18 306
3.16.2	Ilość energii elektrycznej wytworzonej ze źródeł odnawialnych [kWh]:	20 213

17. Rozliczanie w systemie net-billingu

System rozliczeń prosumentów obowiązujący od dnia 1 kwietnia 2022 r.

Schemat:



System net-billingu, w przeciwieństwie do net-meteringu, polega na rozliczaniu wartościowym (pieniężnym), przez co nie ma możliwości obliczenia 80% z energii wprowadzonej (w kWh). Ilość energii pobranej jak i wprowadzonej należy przepisać do tab. 'Informacje ogólne' KOiZ bezpośrednio z faktury rozliczeniowej. Ilość energii wyprodukowanej, tak jak w przypadku net-meteringu, odczytać można z aplikacji/kontrolera.

W KWiW, w tabeli 'Wydatki' należy uwzględnić zarówno opłaty dystrybucyjne jak i opłaty za energię pobraną. W kolumnie 7 należy wpisać łączną ilość kWh energii pobranej z faktury rozliczeniowej, oraz kwotę jaką rolnik musiał dopłacić, z **uwzględnieniem** kwoty pokrytej przez środki znajdujące się w depozycie.

Przykład 1:

W depozycie z poprzedniego okresu pozostało 100 zł.

Do sieci energetycznej wprowadzono 100 kWh energii po 0,7 zł za kWh.

– $100 \text{ kWh} \times 0,7 \text{ zł} = 70 \text{ zł}$ → wartość energii wprowadzonej

Z sieci energetycznej **pobrano 500 kWh** energii po 0,5 zł za kWh.

– $500 \text{ kWh} \times 0,5 \text{ zł} = 250 \text{ zł}$ → wartość energii pobranej

– $250 \text{ zł} - (100 \text{ zł} + 70 \text{ zł}) = \underline{80 \text{ zł}}$ → opłata za energię pobraną w takiej wysokości, powinna znaleźć się **w tabeli 'Wydatki'**, zaś w kol. 7 należy zapisać **500 kWh** (= ilość energii pobranej z sieci).

Przykład 2:

Jeżeli w bieżącym roku obrachunkowym z sieci pobrano więcej energii niż do niej wprowadzono, zaś w roku ubiegłym w depozycie zgromadzono kwotę, która wraz z wartością energii wprowadzonej, w pełni pokrywa opłaty za energię czynną, to w tabeli 'Informacje ogólne' KOiZ należy uzupełnić rzeczywistą ilość kWh pobranych oraz wprowadzonych w danym roku obrachunkowym, zaś w tab. 'Wydatki' odnotować tylko opłaty dystrybucyjne. W sytuacji pojawienia się komunikatu testu PTI 234 informującego o tym, że wykazano ilość energii pobranej z sieci, a w tab. 'Wydatki' nie wykazano zakupu energii z podaną ilością, należy w wyjaśnieniu podać, że gospodarstwo rozlicza się w systemie net-billingu.

W depozycie z poprzedniego roku obrachunkowego pozostało 1000 zł.

Do sieci energetycznej wprowadzono 1000 kWh energii po 0,7 zł za kWh.

– $1000 \text{ kWh} \times 0,7 \text{ zł} = 700 \text{ zł}$ → wartość energii wprowadzonej

Z sieci energetycznej pobrano 3000 kWh energii po 0,5 zł za kWh

– $3000 \text{ kWh} \times 0,5 \text{ zł} = 1500 \text{ zł}$ → wartość energii pobranej

– $(1000 \text{ zł} + 700 \text{ zł}) - 1500 \text{ zł} = \underline{200 \text{ zł}}$ → wartość energii wprowadzonej oraz kwota pozostająca w depozycie w pełni pokrywają opłatę za energię pobraną, a 200 zł pozostaje w depozycie na następny okres rozliczeniowy.

Tak więc w tabeli 'Informacje ogólne' KOiZ w kolumnie 3.15. 'Ilość energii pobranej' będzie większa (3000 kWh), niż w kolumnie 3.16.1. 'Ilość energii wprowadzonej' (1000 kWh), a w tabeli 'Wydatki' odnotowane będą tylko opłaty dystrybucyjne.

UWAGA:

*Wysokość ewentualnej nadpłaty, wynikającej z niewykorzystanej w okresie 12 miesięcy kwoty depozytu, zwracanej przez dostawcę, nie może przekroczyć 20% wartości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci w miesiącu kalendarzowym, którego dotyczy zwrot nadpłaty. **Zwrot nadpłaty prosimy kodować 69-14-00 'Energia elektryczna ze źródeł odnawialnych'.***

UPRAWY

18. **Kodowanie upraw miododajnych**

Rośliny miododajne uprawiane w ramach ekoschematu 'Obszary z roślinami miododajnymi' prosimy kodować w tab. 4 KOiZ w zależności od przeznaczenia uprawy po zakończeniu miodobrania. Jeżeli uprawa jest zaorywana to właściwym kodem będzie 64-30-00 'Nawozy zielone', jeżeli uprawa jest zbierana na paszę należy użyć kodu 61-59-00 'Pozostałe polowe uprawy pastewne na zielonkę'.

19. **Powierzchnia zimowej okrywy zielonej**

W tab. 4 'Uprawy' KOiZ w kol. 12 'Powierzchnia zimowej okrywy zielonej' należy wykazać powierzchnię **roślin ozimych do zbioru w roku następnym** oraz **poplonów ozimych**. Nie należy wykazywać powierzchni trwałych użytków zielonych (TUZ) oraz plantacji wieloletnich.

20. **Uprawy o różnym przeznaczeniu**

Poszczególne gatunki roślin mogą być uprawiane do różnych celów. Należy mieć to na uwadze w momencie wyboru kodu z 'Instrukcji kodowania', ponieważ np. uprawa przeznaczona do konsumpcji przez człowieka może mieć przypisany inny kod niż uprawa pastewna.

Przykład 1:

Topinambur na pasze → kod 61-51-50 'Topinambur'

Topinambur jako warzywo, do konsumpcji przez człowieka → kod 61-71-39 'Pozostałe warzywa korzeniowe i bulwiaste'

Przykład 2:

Facelia na nasiona → kod 62-90-00 'Pozostałe plantacje nasienne'

Facelia na przyoranie (zielony nawóz) → kod 64-30-00 'Nawozy zielone'

21. **Cykl krótki**

Zapisy w tabeli 11 SAiZ i/lub w tabeli 12 KOiZ, tj. 'Produkcja roślinna w toku - cykl krótki', powinny być **spójne z zapisami w tabeli 4 KOiZ** 'Uprawy'. Oznacza to, że jeżeli w tab. 4 KOiZ wykazano uprawy ozime do zbioru w roku bieżącym to w tabeli 11 SAiZ powinny zostać wyszczególnione nakłady poniesione na daną roślinę (przede wszystkim nasiona, ale również nawozy). Podobnie jeżeli w tabeli 4 KOiZ wykazano powierzchnię zimowej okrywy zielonej (kolumna 12) to w tabeli 12 KOiZ powinny zostać wykazane nakłady na rośliny ozime do zbioru w roku następnym (i/lub poplony ozime).

Należy zwrócić uwagę, czy zapisy w tabeli 11 SAiZ i/lub 12 KOiZ pozwalają na jednoznaczną identyfikację danego kosztu. Prosimy, zwłaszcza w opisie kodu

51-10-00 'Materiał siewny i rozmnożeniowy', określić gatunek rośliny, której dotyczy poszczególny koszt np. 'Nasiona pszenicy ozimej'.

Prosimy również o zweryfikowanie czy wykazana ilość nasion, czy nawozów jest adekwatna do powierzchni wykazanej pod daną uprawą ozimą, tj. czy normy ilościowe wysiewu czy nawożenia nie zostały przekroczone.

22. Należy unikać **zbiorczego zapisywania** różnych usług (również czynszów za maszyny), nasion, nawozów użytych w cyklu krótkim **w jednym wierszu** ponieważ utrudnia to testowanie i zwiększa ryzyko popełnienia błędu.
23. Należy unikać stosowania kodu 64-90-00 'Pozostałe uprawy, produkty roślinne różne'. Tak jak w przypadku każdego kodu obejmującego „pozostałe...”, najpierw należy sprawdzić, czy nie ma kodu szczegółowego, konkretnej uprawy, który można zastosować.

ŚRODKI TRWAŁE

24. **Weryfikacja kosztu odtworzenia (zakupu lub budowy) środków trwałych**

UWAGA: dotyczy gospodarstw rozpoczynających uczestnictwo w Polskim FADN w roku obrachunkowym 2023 → komunikaty testu PTI 00303.

Przypominamy, że **wartość bieżąca = wartość kosztów odtworzenia w gospodarstwie** (wartość zakupu lub szacowany koszt budowy, w stanie nowym, z dnia szacowania) - **dotychczasowe umorzenie**.

Wyliczona przez test Systemu RDR wartość kosztów odtworzenia w gospodarstwie ma za zadanie pomóc Państwu w określeniu, czy dany środek trwały jest wyceniony poprawnie, tj. czy za podaną kwotę rolnik byłby w stanie pozyskać obecnie identyczny lub zbliżony środek trwały (w stanie nowym, jeżeli środek trwały został pozyskany w stanie nowym lub w stanie używanym z dnia pozyskania, jeżeli pozyskano używany środek trwały).

Prosimy mieć na uwadze, że test ma za zadanie wyeliminowanie znaczących (kilkukrotnych) różnic w wycenie. Jeśli różnice w wycenie są niewielkie nie ma potrzeby korygowania wartości bieżącej.

Jeśli wartość kosztów odtworzenia w gospodarstwie jest w Państwa ocenie zbyt niska to (przyjmując, że rok rozpoczęcia eksploatacji i liczba lat użytkowania nie ulegną zmianie) należy zmienić wartość bieżącą środka trwałego o taką **krotność** jak relacja prawidłowej wartości kosztów odtworzenia w gospodarstwie do tej wykazanej w teście.

Przykład

Wyliczenie prawidłowej wartości bieżącej:

- Wartość kosztów odtworzenia w gospodarstwie wykazana w teście – 10 tys. zł
- Prawidłowa wartość kosztów odtworzenia w gospodarstwie – 30 tys. zł

W powyższej sytuacji prawidłowa wartość kosztów odtworzenia w gospodarstwie jest trzykrotnie większa niż wykazana w teście. Stąd jeśli obecna wartość bieżąca na SP roku 2023 wynosi 6 tys. zł to prawidłowa wartość bieżąca powinna wynosić: $3 \times 6 \text{ tys. zł} = 18 \text{ tys. zł}$.

Dodatkowe uwagi:

- W szczególnych wypadkach niska wartość może mieć wytłumaczenie w przeprowadzeniu **remontu kapitalnego całkowicie zamortyzowanego środka trwałego**. W tej sytuacji wykazana wartość jest wartością przeprowadzonego remontu kapitalnego więc wystarczy wpisać do Systemu RDR odpowiednie wyjaśnienie;
- Prosimy zwrócić uwagę **czy użyty kod jest prawidłowy**. W poprzednich latach niektóre opisy do kodów sugerowały, że dany obiekt może być budowlą (kody 15-2*), a nie budynkiem (kody 15-10-nn). Definicja budowli i budynków znajduje się w 'Instrukcji prowadzenia zapisów... wersja 2023', str. 83 i 84;
- Istotną informacją jest, **czy dany środek trwały został pozyskany przez gospodarstwo jako nowy czy jako używany**. W szczególności dotyczy to środków transportowych, maszyn i urządzeń. W przypadku używanych środków trwałych wartość wskazana przez test będzie przybliżoną wartością zakupu danego środka trwałego.

25. **Przykłady błędów w rejestracji środków trwałych w SAiZ**

- **Rok rozpoczęcia eksploatacji środka trwałego** w SAiZ równy **2023**;
- **Liczba lat dalszego użytkowania** w przypadku **zamortyzowanych środków trwałych różna od zera**. Przypominamy, że zamortyzowane środki trwałe użytkowane nadal w gospodarstwie należy zapisać z wartością 1 i liczbą lat dalszego użytkowania równą 0;
- **Korekta wartości bieżącej na zero**, mimo, że liczba lat dalszego użytkowania jest różna od zera, np. środka trwałego przeznaczonego do likwidacji w ciągu roku;

- **Zaliczanie do środków trwałych narzędzi i urządzeń**, których koszt nabycia lub wytworzenia w stanie nowym wynosi **mniej niż równowartość 3500 zł netto**;
- **Pomijanie** w inwenturze **maszyn i urządzeń**, których **wartość** wynosi **w stanie używanym mniej niż 3500 zł netto, ale w stanie nowym więcej niż 3500 zł netto.**

Uwagi metodyczne na rok obrachunkowy 2023 mogą być aktualizowane i uzupełniane o nowe zagadnienia. Informacje o zmianach w niniejszym dokumencie będą na bieżąco przesyłane do Koordynatorów Polskiego FADN drogą e-mailową oraz umieszczane w Aktualnościach na stronie internetowej www.fadn.pl.

Poprzednia wersja uwag metodycznych:

- rok obrachunkowy 2022 -> http://fadn.pl/wp-content/uploads/2023/01/Uwagi-metodyczne-na-rok-obrachunkowy_2022.pdf
- rok obrachunkowy 2021 -> http://fadn.pl/wp-content/uploads/2022/01/Uwagi-metodyczne-na-rok-obrachunkowy_2021_wersja_1_0.pdf